

Kritik mot Socialnämnden i Uddevalla kommun för passivitet vid sökandet efter en flicka som avvikit från ett s.k. HVB-hem där hon var placerad med stöd av LVU

Beslutet i korthet: En socialnämnd hade omhändertagit en 14-årig flicka med stöd av 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, på grund av flickans eget beteende, och placerat flickan i ett HVB-hem. Flickan avvek från HVB-hemmet. Ordföranden i socialnämnden beslutade att flickan skulle omplaceras till ett särskilt ungdomshem som drivs av Statens institutionsstyrelse (SiS). Vidare begärde ordföranden biträde av polis, s.k. polishandräckning, för att föra flickan till ungdomshemmet. Polisen påträffade flickan tolv dagar senare.

Socialnämnden har det övergripande ansvaret för vården av den som har omhändertagits med stöd av LVU. Även om socialnämnden begär polishandräckning för att genomföra ett beslut om omhändertagande med stöd av LVU kvarstår det övergripande ansvaret för sökandet efter den unge och återförandet av honom eller henne till hemmet hos nämnden.

Nämnden borde därför löpande ha hållit sig informerad om polisens eftersökningar av flickan ända fram till att polisen påträffade henne. Nämnden borde också på egen hand ha försökt ta reda på var flickan uppehöll sig och sökt efter henne. JO kritiserar nämnden för passivitet vid sökandet efter flickan.

Bakgrund

Socialnämnden i Uddevalla kommun beslutade den 2 maj 2018 att omedelbart omhänderta AA:s dotter, som då var 14 år, med stöd av 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Beslutet om omhändertagande grundade sig på sådana omständigheter som anges i 3 § LVU, dvs. flickans eget beteende.

Socialnämnden placerade flickan på HVB-hemmet Lilla Torp i Göteborg den 4 maj 2018. Flickan avvek från hemmet på kvällen samma dag.

Nämndens ordförande beslutade om att flickan skulle omplaceras till det särskilda ungdomshemmet Ljungaskog i Örkelljunga, som drivs av Statens institutionsstyrelse (SiS). Vidare begärde ordföranden biträde av polis, s.k.

polishandräckning, för att föra flickan till ungdomshemmet. Polisen påträffade flickan den 16 maj 2018.

Anmälan

I en anmälan till JO klagade AA på socialtjänsten i Uddevalla kommun bl.a. för deras agerande i samband med att hans dotter avvek från HVB-hemmet.

Utredning

JO begärde att Socialnämnden i Uddevalla kommun skulle yttra sig över det som AA hade framfört i sin anmälan till JO. I remissvaret anförde socialnämnden bl.a. följande (bilagan är utelämnad här):

Socialnämndens utredning och redogörelse över vidtagna åtgärder

Gällande handläggningen av ärendet har socialjouren skrivit en mycket detaljerad jourrapport från aktuellt datum som beskriver hur Socialjouren handlagt AA:s dotters ärende. Dottern hade under kvällen avvikit från Lilla Torp, ett öppet HVB hem i Göteborg, där hon blivit placerad samma dag enligt 6 § LVU. Socialjouren gör bedömningen efter dottern avvikit att Lilla Torp inte kan tillförsäkra att hon inte fortsatt skulle utsätta sig för allvarliga risker i form av droger och att vistas i olämpliga miljöer. Lilla Torp har inte de befogenheter som en SiS institution kan tillhandahålla dvs låst behandlingshem. Ett omplaceringsbeslut enligt 11 § LVU fattas av nämndens ordförande så snart socialjouren fått klartecken från SiS placeringsenhet att SiS Ljungaskog hade möjlighet att ta emot henne. När detta är klart framgår av Socialjourens rapport att de omgående skickar en handräckningsbegäran enligt 43 § LVU till polisen. Denna handläggning ifrågasätter AA och även AA:s mamma (dotters farmor) som också ringer till Socialjouren 180504 dvs de undrar om det verkligen stämmer att detta är gjort.

AA ringer till Socialjouren vid tre olika tidpunkter under nästkommande dag 180505. Han överlämnar information om var hans dotter kan befinna sig. Uppgifter som socialjouren aktuellt datum överlämnar till stationsbefälet hos polisen i Uddevalla som i sin tur vidarebefordrade denna information till polisens ledningscentral i Göteborg. Det är sedan polisen som avgör vilka uppgifter de väljer att åka på meddelar Socialjouren AA efter att han inkommit med denna information. AA är missnöjd och får rekommendationen av Socialjouren att vända sig till IVO med sitt missnöje då Socialjouren bedömt att de gjort det som står i deras ansvar att kunna göra.

Socialjouren följer upp med stationsbefälet inom polisen Uddevalla 180506 om de hört något nytt kring AA:s dotter, vilket polisen meddelar att de inte har.

Socialnämndens bedömning av handläggningen

Undertecknads bedömning är sammanfattningsvis att Socialjouren agerat enligt den lagstiftning som finns att tillgå i det aktuella ärendet. Jourrapporten är mycket väl beskriven och det går genom den att följa en rättssäker handläggning. Undertecknad finner inte någon grund att ifrågasätta Socialjourens handläggning i ärendet då undertecknad har tagit del av befintlig dokumentation i form av jourrapporten samt kopian på handräckningsbegäran enligt 43 § LVU.

Därefter begärde JO att socialnämnden skulle yttra sig över socialtjänstens agerande i det aktuella ärendet efter den 6 maj 2018 och fram till att AA:s dotter påträffades den 16 maj 2018. I remissvaret anförde socialnämnden bl.a. följande:

Socialnämndens handläggning

180506 Socialjouren följer upp med stationsbefälet om de hört något nytt kring AA:s dotter, vilket polisen meddelar att de inte har.

180507 AA ringer socialtjänsten och meddelar på vilken adress som dottern kan befinna sig på. Socialtjänsten gör då en ny handräckningsbegäran med ny adress och följer upp det genom att ha kontakt med polisen under dagen. Polisen meddelar att de kommer att söka dottern efter kl 17.00.

180508 Samtal med polisen som meddelar att de sökt AA:s dotter på den uppgivna adressen vid två tillfällen utan att träffa på dottern. Polisen kommer att fortsätta söka henne.

180509 Samtal från AA:s dotters mamma som meddelar att dottern befinner sig på den adress som polisen letat på. Polisen informeras av socialtjänsten ovanstående information.

180511 Socialjouren får information om ny adress på vilken AA:s dotter ska befinna sig. Polisen informeras om ny adress.

180516 Socialtjänsten har kontakt med polis i samband med att de funnit AA:s dotter. Socialtjänsten åker till SIS-institutionen för inskrivningsmöte. Efter mötet ringer socialtjänsten båda vårdnadshavarna för att berätta vad som beslutats på mötet.

Socialnämndens bedömning av handläggningen

Undertecknads bedömning är att socialtjänsten handlagt ärendet enligt de lagar och föreskrifter som styr vårt arbete. Socialtjänsten har återkommande haft kontakt med polisen för att ge dem ny information som kunde leda fram till att AA:s dotter återfanns och kunde föras till den låsta SIS-institution där hon placerades. Socialtjänsten kan inte mer än lämna den information som finns till polisen och sedan är det polisen som prioriterar sina arbetsuppgifter. Vi kan inte påverka polisens arbete. Socialtjänsten bedömde att det fanns grunder för att be polisen om handräckning utifrån att flickan inte skulle följa med till SIS frivilligt.

Dottern avvek från placering på HVB-hem som var öppet. Den placeringen fungerade inte och den övergick i en placering på låst institution för att minimera risken för att hon skulle avvika igen.

AA kommenterade remissvaren.

Bedömning

AA:s dotter, som var 14 år gammal, var omhändertagen med stöd av 6 § LVU när hon avvek från HVB-hemmet. Beslutet om omhändertagande grundade sig på flickans eget beteende; hon använde droger och vistades i olämpliga miljöer.

Socialnämnden har det övergripande ansvaret för vården av den som har omhändertagits med stöd av LVU.

Polismyndigheten ska lämna hjälp för att på begäran av socialnämnden eller någon ledamot eller tjänsteman som nämnden har förordnat genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU (43 § första stycket 2 LVU). En begäran om polishandräckning får göras endast om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att omhändertagandet inte kan utföras utan att de särskilda befogenheter som anges i 10 och 10 a §§ polislagen (1984:387) behöver tillgripas (43 § andra stycket LVU). Av bestämmelsen följer att om den unge lämnar det hem där han eller hon enligt nämnden ska vistas får nämnden

begära hjälp av polisen för att söka efter den unge och återföra honom eller henne till hemmet. Nämnden får dock begära polishandräckning endast i de situationer där det kan befaras att polisens särskilda kompetens och befogenhet att använda våld eller tvång behövs för att kunna genomföra åtgärden, dvs. i nödfall.

Även om socialnämnden begär polishandräckning för att genomföra beslut om omhändertagande med stöd av LVU kvarstår det övergripande ansvaret för sökandet av den unge och återförandet av honom eller henne till hemmet hos nämnden.

Socialnämnden begärde den 4 maj 2018 hjälp av polisen för att söka efter AA:s dotter och för att föra henne till ungdomshemmet. Socialnämnden hade sedan mellan den 5 och 11 maj 2018 återkommande kontakt med polisen om var flickan kunde uppehålla sig. Nämnden gjorde inte något försök att söka efter flickan eller att verkställa omhändertagandet med egna resurser.

Socialnämnden hade det övergripande ansvaret för att söka efter flickan och för att föra henne till ungdomshemmet även efter att nämnden begärt hjälp av polisen. Nämnden borde därför även efter den 11 maj 2018 löpande ha hållit sig informerad om polisens eftersökningar av flickan ända fram till dess att polisen påträffade henne den 16 maj 2018. Nämnden ansåg att det fanns en risk för att flickan skulle använda droger och vistas i olämpliga miljöer under tiden hon var avviken. Med hänsyn till detta och till att flickan var endast 14 år var det angeläget att nämnden också på egen hand försökte ta reda på var hon uppehöll sig och sökte efter henne, bl.a. på de adresser som pappan hade lämnat till nämnden.

Jag konstaterar att nämndens handläggning av ärendet var passiv. Nämnden förtjänar kritik för bristen i handläggningen.

Det som har kommit fram i övrigt ger inte anledning till något uttalande eller någon ytterligare åtgärd från min sida.

Ärendet avslutas.